

Samhällsvetenskapliga fakulteten

HPFT23, Handledarutbildning med Familjepsykoterapeutisk (FT) Inriktning, 45 högskolepoäng *Supervisor Training in Psychotherapy Family Therapy Specialisation, 45 credits* Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är en historisk, äldre version, faställd av Styrelsen vid institutionen för psykologi 2022-11-15 och gällde från och med 2023-08-28, höstterminen 2023.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som en fortbildningskurs i syfte att ge behörighet att handleda i familjeterapiinriktad psykoterapi för personer med legitimation som psykolog, specialistläkare, specialistsjuksköterska eller som har socionomutbildning. Därutöver krävs psykoterapeutexamen med systemteoretisk eller familjeterapeutisk inriktning och legitimation som psykoterapeut.

Moment på engelska kan förekomma

Huvudområde

Psykologi

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter genomgången kurs ska studenten:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om psykoterapihandledningens teoribildning och vetenskapliga grund samt förståelse för sambandet mellan forskning och beprövad erfarenhet och dess betydelse för handledaruppdraget
- visa fördjupad kunskap om och förståelse för olika former av handledningsuppdrag samt olika organisationers relation till psykoterapihandledning
- utifrån en systemteoretisk referensram visa på fördjupad kunskap och förståelse av behandlingssystemet psykoterapeuten och familjen, samt

- handledningssystemet med handledaren och de handledda
- visa fördjupad kunskap och förståelse för de etiska principer samt relevanta lagar och förordningar som styr handlednings- och behandlingsarbete
- visa hur kunskap inom ramen för handledaruppdraget pedagogiskt kan förmedlas
- visa fördjupad kunskap om bedömnings- och skattningsmetoder av psykoterapeutiska färdigheter, handledningsbehov, lämplighet och kompetens för familjepsykoterapeutiskt arbete
- visa fördjupad kunskap om och förståelse för handledningsgruppens dynamik och grupprocesser

Färdighet och förmåga

- på ett fördjupat sätt integrera teori och praktisk tillämpning rörande handledning med beaktande av etiska överväganden och ansvarsfrågor, samt att planera och bedriva psykoterapihandledning med inriktning på familjeterapi
- främja en fördjupad förståelse för samspelet mellan såväl terapeut och familj som terapeut och handledare, samt handledningsgruppens samspel med handledaren, samt stimulera den handleddes förmåga till reflektion kring det terapeutiska arbetet och dess processer, övervägande av de maktordningar som påverkar handledaren, den handledde och de patienter/klienter psykoterapeuten möter
- demonstrera färdigheter av genomförande av gestaltningar vid såväl handledning som vid familjerekonstruktion
- demonstrera färdigheter att självständigt genomföra teoretiskt och empiriskt grundade bedömningar av den handleddes psykoterapeutiska förmågor, handledningsbehov samt lämplighet att bedriva familjepsykoterapi
- demonstrera färdigheter att planera och genomföra undervisning på högskolenivå

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- fortlöpande utveckla självkännedom och kunna empatisk reflektera kring hur personliga egenskaper samverkar med handledarrollen
- kunna aktivt skapa och vidmakthålla en god professionell handledningsrelation i mötet med den handledde och handledningsgruppen
- kunna identifiera svårigheter och problem som uppstår inom handledningsuppdraget, samt hitta konstruktiva lösningar på dessa och föreslå därtill kopplade åtgärder
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper
- förmåga att kritiskt reflektera över de maktordningar som påverkar handledaren, deltagarna i handledningsgruppen, de familjer som den handledde möter i relation till den kontext som behandlingen genomförs inom

Kursens innehåll

Kursen syftar till att ge kunskap och färdigheter att bedriva evidensbaserad handledning i familjepsykoterapi inom olika kliniska verksamheter och familjepsykoterapiutbildningar. Såväl inriktningsspecifika som inriktningsövergripande synsätt och metoder behandlas utifrån handledningens teori och metod. Vidare syftar kursen till att ge kunskap och färdighet i universitetspedagogik och undervisningsmetodik.

Kursen omfattar därutöver handledningsuppdragets pedagogik, juridik samt viktiga etik- och sekretessfrågor. Under kursens gång behandlas och uppmärksammas

fortlöpande intersektionella aspekter på de ämnen som behandlas. Kursen syftar till att utveckla handledarens professionella förhållningssätt och att stimulera till reflektion kring den egna handledarrollen. Särskild vikt tilldelas handledningsrelationen mellan psykoterapihandledare och psykoterapeut, samt gruppens betydelse för hur handledningsuppdraget bör utformas.

Kursen är indelad i fyra delkurser om sammanlagt 45 hp:

Delkurs 1: Handledningens teorier och metoder (15 hp)

Delkurs 2: Handlett handledningsarbete (20 hp)

Delkurs 3: Undervisningsmetodik (5 hp)

Delkurs 4: Självständigt arbete (5 hp)

Delkurs 1: Handledningens teorier och metoder, 15 hp

Moment 1.1. handledningsuppdragets psykologi, metodik och pedagogik, 12 hp
Delkursen omfattar teoribildningar i handledningsuppdragets psykologi, metodik och pedagogik. Etiska frågeställningar och ansvarsfrågor i samband med utlovandet av handledning belyses. Vidare belyses psykoterapihandledningens vetenskapliga grund samt forskning i psykoterapi och handledning. Därtill studeras metoder för bedömning och examination av de handleddas färdigheter i och kompetens att bedriva familjepsykoterapeutiskt arbete.

Moment 1.2 Familjerekonstruktion, 3 hp

Delkursen omfattar teori och metod avseende familjerekonstruktion. Under delkursen sker färdighetsträning i familjerekonstruktion genom gestaltningar i grupp.

Delkurs 2: Handlett handledningsarbete, 20 hp

Under delkursen och fortlöpande under hela utbildningen ges handledning i eget utfört handledningsarbete. Där integreras teori och praktik genom tillämpning av den kunskap som förvärfvas under den parallellt pågående delkurs 1. Under delkursen tränas de metoder och den pedagogik som ingår i handledningsuppdraget. Stor tonvikt ges på förmågan att reflektera kring sin roll som handledare.

Delkurs 2 omfattar klinisk handledning. Den blivande handledaren ska fortlöpande under tre terminer genomföra två handledningsuppdrag i grupp varav ett av dessa ska vara med familjepsykoterapeutisk inriktning. Handledningsuppdrag med familjepsykoterapeutisk inriktning kan genomföras med studerande på grundutbildningsnivå i familjepsykoterapi och/eller kliniker ute i en behandlingsinriktad verksamhet. Handledningsuppdrag ska ordnas av studenten själv och godkännas av examinator. Parallellt med sina handledningsuppdrag erhåller den blivande handledaren kontinuerlig handledning på denna handledning. Handledning på handledning sker i grupp. I båda uppdragen ska handledningen filmas för att utgöra ett underlag för handledning på handledning. Den studerande ska under hela utbildningen bedriva grupphandledning som filmas vilket ska utgöra underlag för handledning på handledning.

Delkurs 3: Undervisningsmetodik, 5 hp

Delkursen omfattar undervisningsmetodik och pedagogik med relevans för undervisning inom högre utbildning. Den blivande handledaren ska planera och genomföra ett undervisningsuppdrag på en klinisk utbildning i psykologi/psykoterapi eller på en klinik med behandlingsinriktad verksamhet. Undervisningsuppdrag ska ordnas av studenten själv och godkännas av examinator.

Delkurs 4: Självständigt arbete, 5 hp

Under delkursen ska den blivande handledaren förbereda och skriva ett teoretiskt

arbete inom ett område relevant för psykoterapihandledning

Kursens genomförande

Kursen ges på halvfart (15 hp per termin) och löper över tre terminer. Lärandeaktiviteter omfattar föreläsningar, seminarier, praktiska gruppövningar, självstudier samt psykoterapihandledning under handledning. Handledning på handledning och seminarier samt gruppredovisningar är obligatoriska.

Kursens examination

Delkurs 1:1 examineras genom fullgörande och redovisande av seminarie- och tillämpningsuppgifter. Delkurs 1:2 examineras genom att studentens färdigheter i tillämpningar av familjerekonstruktion i praktiken bedöms.

Student som underkänts vid ordinarie provtillfälle har rätt till omprov. Detta ska anordnas i nära anslutning till det ordinarie provtillfället och efter överenskommelse med examinator. Ytterligare ett omprov ska ges inom ramen för utbildningen, ett s.k. uppsamlingsprov. Därefter erbjuds studenten ytterligare provtillfällen men i enlighet med då gällande kursplan. Studerande som underkänts två gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Examinationen av delkurs 2 sker genom en färdighetsbedömning i relation till lärandemålen av handledning på handledning. Bedömningen utförs av en av utbildningsanordnaren utsedd handledare. För Godkänt på momentet krävs fullgjord och godkänd handledning på handledning samt skriftlig analys av handledningsarbetet. Vid underkänt på momentet ges endast ytterligare en möjlighet att fullgöra detta. Examinatorn kan under speciella omständigheter underkänna en student innan han eller hon har gått igenom hela kursen. Det kan exempelvis ske om studenten uppvisar allvarliga brister i professionellt och etiskt förhållningssätt och/eller bedöms sakna förmåga att använda sig av handledningen.

Delkurs 3 examineras genom att studenten förbereder och genomför ett undervisningstillfälle inom kursens ämnesområde. Tillfället och dess övergripande innehåll bestäms i överenskommelse med examinerande lärare.

Examinationen av teoretiskt arbete, delkurs 4, omfattar två delar; dels en bedömning av det författade arbetets kvalitet (formell och vetenskaplig) och dels en godkänd genomförd opponering på annan students teoretiska arbete. Vid underkänt på endera delen erbjuds studenten möjlighet till två nya examinationstillfällen, vilka kan komma att ske i anslutning till nästkommande ordinarie provtillfälle.

Om examinationsformen möjliggör det, studenten ska vid bedömning av prov vara anonym i förhållande till den bedömmande läraren.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd.

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd och Godkänd. För betyget Godkänd krävs att studenten uppfyller de lärandemål som angivits för kursen.

Vid kursens start informeras studenterna om kursplanens lärandemål, undervisningsform samt examinationer och krav.

Förkunskapskrav

Legitimation som psykolog, specialistläkare, specialistsjuksköterska eller socionomexamen. Därutöver krävs psykoterapeutexamen med familjeterapeutisk inriktning och legitimation som psykoterapeut samt minst två års erfarenhet av psykoterapeutiska arbetsuppgifter som legitimerad psykoterapeut med familjeterapeutisk inriktning.

Urvalsmetod

Urval till kursen baseras på den sökandes meriter och en samlad bedömning görs utifrån yrkesverksamma år efter legitimation som psykoterapeut, handlednings- och undervisningsuppdrag, utveckling- och forskningsarbete, samt egen handledning. Akademisk grundutbildning, där längre utbildning med betoning på psykologisk och psykosocial behandling är särskilt meriterande

Övrigt

Alla meriter ska undantagslöst stärkas med vidimerade kopior på intyg för att beaktas vid antagning.

Prov/moment för kursen HPFT23,Handledarutbildning med
Familjepsykoterapeutisk (FT) Inriktning

Gäller från H23

- 2301 Handledningens teorier och metoder delkurs 1, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2302 Handledningens teorier och metoder delkurs 1, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2303 Undervisningsmetodik delkurs 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2304 Handledningens teorier och metoder delkurs 1, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2305 Familjerekonstruktion delkurs 1, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2306 Handlett handledningsarbete delkurs 2, 20,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2307 Självständigt arbete delkurs 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd